

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1557070 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Doğal Gaz Alanına İlişkin İş Birliği Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 3-1-2025	Esas No: 2/2845

KANUN
02 Ocak 2025

02 Ocak 2025
1559284

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA DOĞAL GAZ ALANINA İLİŞKİN İŞ BİRLİĞİ
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 14 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Doğal Gaz Alanına İlişkin İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **27170**
Konu : Anlaşma

27 Aralık 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Doğal Gaz Alanına İlişkin İş Birliği Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Genel Gerekçe
- 2- Anlaşma (Türkçe, Azerbaycan Dili, İngilizce)

KANUNWAT 11-87
29 Aralık 2024

1557070

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Doğal Gaz Alanına İlişkin İş Birliği Anlaşması” iki ülke arasında doğal gaz alanındaki mevcut iş birliğinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesini teminen bir çerçeve oluşturulması maksadıyla 14 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştır.

Azerbaycan ile doğal gaz alanındaki iş birliğimiz, geçmişten günümüze, her iki ülkenin ekonomisine katkı sağlayacak şekilde devam etmektedir. Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı vasıtasıyla sürdürülen enerji alanındaki iş birliği, Azerbaycan’dan ülkemize ve ülkemiz aracılığıyla Avrupa’ya gaz iletilmesini hedefleyen TANAP Projesi ve Hazar Denizi’ndeki Şah Deniz Sahasında üretilen doğal gazın alım ve satımı konularındaki başarılı iş birliği ile daha da derinleştirilmiştir. Azerbaycan ile ülkemiz arasında enerji alanındaki yakın iş birliği, ülkemizin arz güvenliğine katkı sağlamanın yanı sıra Türkiye’nin bölge ülkelerinin enerji güvenliğindeki kilit rolünü de güçlendirmiştir.

Mezkûr Anlaşma, ülkemizin ve Avrupa ülkelerinin enerji tedarik kaynaklarının çeşitlendirilmesi ile ülkemizin ve Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti’nin doğal gaz arz güvenliğinin sağlanması konularında önem taşımaktadır.

Anlaşma ile üçüncü ülkelere gaz temini ve ülkemize çeşitli kaynaklardan gaz tedariki, boru hatlarına ilişkin yatırım konusunda iş birliği, mevcut anlaşmaların devamının sağlanması gibi çeşitli alanlarda somut adımlara dönüştürülmesi mümkün bir temel oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca, Türkmenistan’dan ülkemize doğal gaz temin edilmesi konusunda bu Anlaşma kapsamında varılan mutabakat önemli bir adım olarak görülmektedir.

Bu çerçevede, Azerbaycan ile doğal gaz alanında muhtelif iş birliklerine temel teşkil edecek Anlaşmanın gerek ülkemizin enerji arz güvenliğine gerek bölgesel enerji güvenliğine önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

DOĞAL GAZ ALANINA İLİŞKİN

İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASI

İşbu İş Birliği Anlaşması (bundan böyle “**Anlaşma**” olarak anılacaktır),

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (bundan böyle “**Türkiye Hükümeti**” olarak anılacaktır) ve
2. Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti adına Azerbaycan Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı (bundan böyle “**Azerbaycan Hükümeti**” olarak anılacaktır)

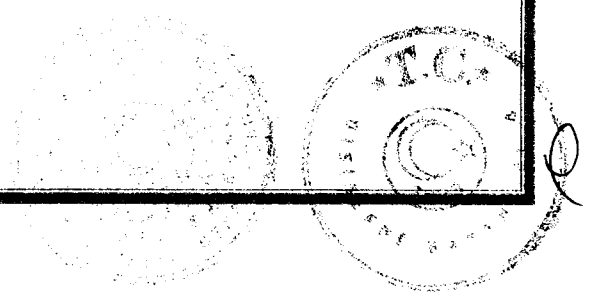
arasında 14 Mayıs 2024 tarihinde akdedilmiştir.

Türkiye Hükümeti ve Azerbaycan Hükümeti bundan böyle tek başına “**Taraf**” ve birlikte “**Taraflar**” olarak anılacaktır.

Tarafların, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında enerji alanındaki başarılı iş birliğini dikkate alarak bu iş birliğini artırmak istemelerine **BİNAEN**;

Tarafların, Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Azerbaycan Cumhuriyeti’nin, birbirleri ve Avrupa ülkelerinin enerji tedarik kaynaklarını çeşitlendirmek ve enerji güvenliğini sağlamak konularındaki önemli rollerini kabul etmelerine **BİNAEN**;

Tarafların, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi (“**TANAP**”), Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Ham Petrol Boru Hattı, Bakü-Tiflis-Erzurum Gaz Boru Hattı ile Şah Deniz Sahası Faz-1 ve Faz-2’den doğal gaz alım ve satımı konularındaki başarılı iş birliğini vurgulamalarına **BİNAEN**;

Tarafların, 7 Haziran 2010 tarihinde Doğal Gaz Satışı ve Taşınmasına İlişkin Mutabakat Zaptı, 26 Mayıs 2014 tarihinde Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemine İlişkin Mutabakat Zaptı ve 22 Aralık 2021 tarihinde Doğal Gaz Teslimatına İlişkin Mutabakat Zaptı ("**2021 tarihli Mutabakat Zaptı**") akdetmiş olmalarına **BİNAEN**;

Tarafların, 15 Aralık 2020 tarihinde Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'ne Doğal Gaz Tedarikine İlişkin Mutabakat Zaptı imzalamasına ve akabinde 6 Aralık 2022 tarihinde Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. ("**BOTAŞ**") ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Petrol Şirketi'nin ("**SOCAR**") Azerbaycan'daki Nahçıvan Ulusal Sistemi ile Türkiye'deki Türkiye Gaz Şebekesi arasında Doğal Gaz Boru Hattı ("**İğdır-Nahçıvan Boru Hattı**") Yapımına ilişkin Ön Protokol ("**Nahçıvan Ön Protokolü**") imzalamasına **BİNAEN**;

Tarafların, doğal gaz alanında bütünleşmiş bir iş birliği ile üreten, taşıyan ve tüketen ülkeler arasındaki diyalogun karşılıklı faydalarını ve bu iş birliğinden hem ülkelerin hem de vatandaşların ve işletmelerin fayda sağlayacağını kabul etmelerine **BİNAEN**;

BUNA BİNAEN, Taraflar temel hüküm ve koşulları belirlemek için aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

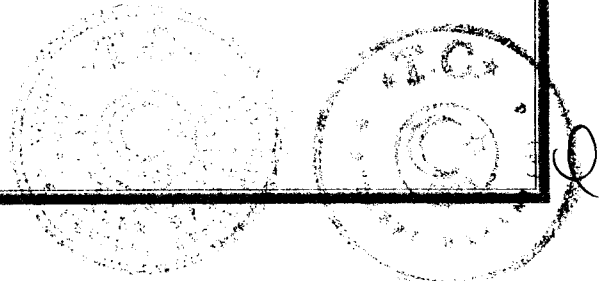
1. ANLAŞMANIN KAPSAMI

1.1. Taraflar, kendi topraklarından geçerek, Azerbaycan'dan ve üçüncü ülkelere gelen doğal gazın alımı ve satımı, teslimi, takası ve transitine ilişkin iş birliklerini artırmayı amaçlamaktadır.

1.2. Taraflar, Azerbaycan'dan Türkiye'ye ve/veya Türkiye üzerinden üçüncü ülkelere teslim edilen mevcut miktarı aşan toplam ilave doğal gaz miktarlarının en az %40'ının, BOTAŞ ile Azerbaycan Gaz Tedarik Limited Şirketi arasındaki 25 Ekim 2011 tarihli Doğal Gaz Alım Satım Anlaşması'nda yer alan aynı ticari hüküm ve koşullarla BOTAŞ'a teklif edileceğini garanti etmektedir ("**40-60 Prensibi**").

1.3. Taraflar, işbu Anlaşma'da belirtilen prensip ve hükümlere dayanarak aşağıdaki konularda milli petrol ve gaz şirketleri SOCAR ve BOTAŞ aracılığıyla iş birliği yapmayı ve bunları uygulamayı kabul ederler:

(a) Türkgözü teslim noktasında Azerbaycan'dan Türkiye'ye doğal gazın teslimi ve bir takas anlaşması yoluyla Malkoçlar teslim noktasında aynı miktardaki doğal gazın geri teslimi ("**Türkgözü-Malkoçlar Takas Anlaşması**").

(b) BOTAŞ'ın, Şah Deniz projesinden temin ettiği miktarlardan, SOCAR'ın Türkiye'de faaliyet gösteren iştiraklerine doğal gaz tedariki ("**Karşılıklı Teslim Anlaşması**").

(c) Türkmenistan'dan; İran, Azerbaycan ve/veya Gürcistan toprakları üzerinden BOTAŞ'a doğal gaz teslimi ("**Türkmenistan Gaz Transiti**").

(d) Iğdır-Nahçıvan Boru Hattı vasıtasıyla Nahçıvan'a doğal gaz tedariki ("**Nahçıvan'a Gaz Tedariki**").

(e) Malkoçlar ve Kipi gaz teslim çıkış noktalarının genişletilmesi ("**Çıkış Noktaları Tevsii**").

(f) TANAP ve Güney Kafkas Boru Hattının ("**SCP**") genişletilmesi ("**TANAP ve SCP Tevsii**").

(g) Azerbaycan Gaz Tedarik Limited Şirketi ve BOTAŞ arasında 30 Eylül 2021 tarihli Doğal Gaz Alım Satım Anlaşması'nın sona ermesinden sonra BOTAŞ'a Türkgözü teslim noktasında doğal gaz tedariki yapılması ("**Uzatma Anlaşması**").

2. TÜRKGÖZÜ-MALKOÇLAR TAKAS ANLAŞMASI

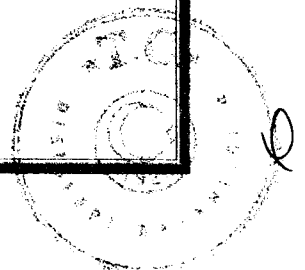
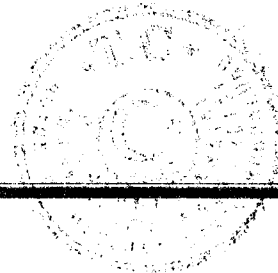
2.1. Taraflar, SOCAR ile BOTAŞ arasında 18 Haziran 2024 tarihinden başlamak üzere 31 Aralık 2026 tarihine kadar Türkgözü ve Malkoçlar teslim noktaları arasında gerçekleşecek bir takas anlaşması yapılmasını sağlayacaklardır.

2.2. Taraflar, SOCAR ile BOTAŞ arasında 40-60 Prensibine göre bir gaz satış anlaşması yapılmasını sağlayacaklardır.

3. KARŞILIKLI TESLİM ANLAŞMASI

3.1. BOTAŞ, Şah Deniz projesinden temin ettiği doğal gazdan yıllık 1,7 milyar metreküpe kadar olan miktarı 2025-2028 yılları arasında Türkiye'deki SOCAR iştirakine teslim edecektir.

3.2. Her teslim yılı için, SOCAR iştirakine yıllık anlaşma miktarının 1,1 milyar metreküplük kısmı TANAP teslimat noktalarında teslim edilecek ve kalan 0,6 milyar metreküpe kadar olan kısmı BOTAŞ ve SOCAR'ın karşılıklı mutabakatı ile TANAP teslimat noktalarında ya da teknik imkânlara bağlı olarak Türkgözü teslimat noktasında teslim edilecektir.

3.3. BOTAŞ tarafından teslim edilecek doğal gazın fiyatı, BOTAŞ'ın Şah Deniz projesinden aldığı gazın fiyatına ilaveten ilgili giriş noktalarına bağlı olarak teslim edilen doğal gaz için BOTAŞ tarafından ödenen tüm taşıma masrafları ile orantılı olacaktır.

3.4. İlave hüküm ve koşullar, BOTAŞ ve Türkiye'deki SOCAR iştirakinin 2025-2028 yılları için akdedeceği bir anlaşmada belirlenecektir.

4. TÜRKMENİSTAN GAZ TRANSİTİ

Taraflar, BOTAŞ ve SOCAR'ın BOTAŞ tarafından Türkmenistan'dan satın alınan doğal gazın Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan üzerinden transit geçişini ve Türkgözü teslimat noktasında BOTAŞ'a geri teslim edilmesini 2026 yılı sonuna kadar SOCAR'ın sağlaması konusunda bir anlaşma yapacaklarını kabul etmektedir.

5. NAHÇIVAN'A TEDARİK

Azerbaycan Cumhuriyeti'ne bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nin enerji güvenliğini desteklemek amacıyla SOCAR (veya Azerbaycan Hükümeti tarafından yetkilendirilmiş ilgili diğer kuruluşlar) ve BOTAŞ (ve/veya ilgili bağlı kuruluşu); Azerbaycan'dan Nahçıvan'a Türkgözü teslim noktası ve/veya Eskişehir teslim noktası üzerinden (teslim noktası SOCAR'ın seçimine tabidir), BOTAŞ tarafından işletilen Türk doğal gaz iletim sistemi ve Iğdır-Nahçıvan Boru Hattı aracılığıyla doğal gaz tedarikine ilişkin bir anlaşma yapacaktır.

6. ÇIKIŞ NOKTALARI TEVSİİ

Taraflar, artan hacimlerde doğal gazın Türkiye'nin ötesine akışını sağlamak amacıyla Malkoçlar ve Kipi çıkış noktalarına komşu olan üçüncü ülkelerdeki doğal gaz iletim altyapılarının genişletilmesini teşvik etmek ve desteklemek için ortak çaba harcamayı kabul etmektedir.

7. TANAP VE SCP TEVSİİ

7.1. Azerbaycan Hükümeti, SCP'yi ve potansiyel olarak TANAP'ı genişletme ve bu genişletmeye konu kapasitelerin en kısa sürede kullanıma sunulması hedefini ifade etmektedir.

7.2. Taraflar, beklenen kapasite artışına ulaşmak için ilgili şirketlerce üstlenilecek her türlü faaliyete imkân sağlamak amacıyla iş birliği yapmayı kabul etmektedir.

8. UZATMA ANLAŞMASI SONRASI TEDARİK

Azerbaycan Hükümeti, Uzatma Anlaşmasının sona ermesinden sonra 2028 yılı sonuna kadar aynı hacimlerde BOTAŞ'a Türkgözü teslim noktasından doğal gaz tedarikini garanti etmektedir.

9. İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanmasından kaynaklanabilecek herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında istişareler ve müzakereler yoluyla dostane bir şekilde çözülecektir.

10. NİHAİ HÜKÜMLER

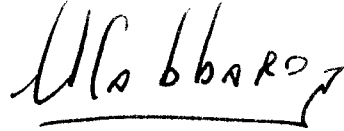
10.1. İşbu Anlaşma, Tarafların, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gereken iç hukuki prosedürlerinin tamamladığına dair diplomatik kanallardan yapacakları son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir. Bu Anlaşmada yapılan hiçbir tadil, değişiklik veya düzenleme, bunların yazılı olması ve bu paragrafta belirtilen prosedürle aynı şekilde yürürlüğe girmesi halleri dışında geçerli olmayacaktır.

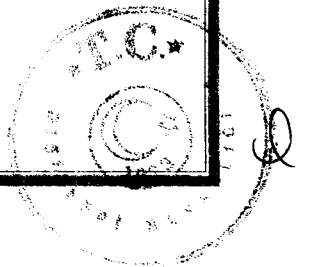
10.2. 14 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul'da Türkçe, Azerbaycan ve İngilizce dillerinde iki asıl nüsha halinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olacak şekilde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması durumunda İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Alparslan BAYRAKTAR
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Mikayıl CABBAROV
Ekonomi Bakanı

TÜRKİYƏ RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ

İLƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI HÖKUMƏTİ

ARASINDA

TƏBİİ QAZ SAHƏSİNDƏ

ƏMƏKDAŞLIQ SAZIŞI

Bu Əməkdaşlıq Sazişi (bundan sonra “Saziş” adlandırılacaq) 14 may 2024-cü il tarixində aşağıdakı tərəflər arasında bağlanmışdır:

- Türkiyə Respublikası Hökuməti adından Türkiyə Respublikasının Energetika və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (bundan sonra “**Türkiyə Hökuməti**” adlandırılacaq); və
- Azərbaycan Respublikası Hökuməti adından Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi (bundan sonra “**Azərbaycan Hökuməti**” adlandırılacaq);

Türkiyə Hökuməti və Azərbaycan Hökuməti ayrılıqda “**Tərəf**”, birlikdə isə “**Tərəflər**” adlandırılacaq.

NƏZƏRƏ ALARAQ Kİ,

Tərəflər Türkiyə Respublikası və Azərbaycan Respublikası arasında enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlığı təsdiq edirlər və bu əməkdaşlığı genişləndirmək istəyirlər;

Tərəflər enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində və bir-birinə və Avropa ölkələrinə enerji təchizatı mənbələrinin şaxələndirilməsində Türkiyə Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının mühüm rolunu təsdiq edirlər;

Tərəflər Trans-Anadolu Təbii Qaz Boru Kəməri Sistemi (“**TANAP**”), Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İxrac Xam Neft Boru Kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum Qaz Boru Kəməri və “Şahdəniz” yatağının 1-ci və 2-ci mərhələsindən təbii qazın alqı-satqısı üzrə uğurlu əməkdaşlığı vurğulayırlar;

Tərəflər 7 iyun 2010-cu il tarixində “Təbii qazın satışı və nəqli üzrə Anlaşma Memorandumu”, 26 may 2014-cü il tarixində “Trans-Anadolu Təbii Qaz Boru Kəməri Sistemi ilə bağlı Anlaşma Memorandumu” və 22 dekabr 2021-ci il tarixində “Təbii qazın çatdırılmasına dair Anlaşma Memorandumu” (**“2021-ci il Memorandumu”**) imzalamışdır;

15 dekabr 2020-ci il tarixində Tərəflər arasında Naxçıvan Muxtar Respublikasına təbii qazın təchizatına dair Anlaşma Memorandumu bağlanmış və ardınca 6 dekabr 2022-ci il tarixində “BOTAŞ Boru Hatları ilə Petrol Taşıma A.Ş” (**“BOTAŞ”**) və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (**“SOCAR”**) arasında Azərbaycanda Naxçıvan Milli Şəbəkəsi ilə Türkiyədə Türkiyə Qaz Şəbəkəsi arasında Təbii Qaz Kəmərinin (**“İğdır-Naxçıvan kəməri”**) Tikintisi ilə bağlı Əsas Şərtlər Razılaşması (**“Naxçıvan ƏŞR”**) imzalanmışdır;

Tərəflər təbii qaz sahəsində integrasiya olunmuş əməkdaşlığın və hasilatçı, nəql edən və istehlakçı ölkələr arasında dialoqun qarşılıqlı faydalarını və bu əməkdaşlığın hər iki ölkə və onların vətəndaşları və müəssisələrinə verəcəyi faydanı təsdiq edirlər.

MÜVAFİQ OLARAQ, əməkdaşlığın əsas qayda və şərtlərini müəyyən etmək üçün Tərəflər aşağıdakılar barədə razılığa gəlirlər:

1. SAZIŞIN ƏHATƏ DAİRƏSİ

1.1. Tərəflər Azərbaycandan və üçüncü ölkələrdən öz əraziləri vasitəsilə təbii qazın alqı-satqısı, çatdırılması, mübadiləsi və tranziti ilə bağlı əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətindədirlər.

1.2. Tərəflər Azərbaycandan Türkiyəyə və (və ya) Türkiyə vasitəsilə üçüncü ölkələrə çatdırılacaq mövcud həcmədən əlavə təbii qazın ümumi həcmnin ən azı 40%-nin “Azərbaycan Qaz Təchizatı Şirkəti” və “BOTAŞ” arasında 25 oktyabr 2011-ci il tarixli “Təbii qazın alqı-satqısı Müqaviləsi” ilə eyni kommersiya qayda və şərtləri əsasında BOTAŞ-a təklif edilməsini (**“40-60 prinsipi”**) təmin edirlər.

1.3. Tərəflər öz milli neft-qaz şirkətləri SOCAR və BOTAŞ vasitəsilə aşağıdakı müddəalarla bağlı əməkdaşlıq etməyə və onları bu Sazişdə müəyyən edilmiş prinsiplər və şərtlərə əsasən həyata keçirməyə razılaşırlar:

(a) Türkgözü çatdırılma məntəqəsində Azərbaycandan Türkiyəyə təbii qazın çatdırılması və eyni həcmdə təbii qazın Malkoçlar çatdırılma məntəqəsində mübadilə müqaviləsi yolu ilə yenidən çatdırılması (**“Türkgözü-Malkoçlar mübadilə müqaviləsi”**).

(b) BOTAŞ-ın “Şahdəniz” layihəsindən satın aldığı həcməldən SOCAR-ın Türkiyədə fəaliyyət göstərən törəmə müəssisələrinə təbii qazı ardıcıl əsasda təchiz etməsi (**“Ardıcıl alqı-satqı müqaviləsi”**).

(c) BOTAŞ-a məxsus təbii qazın Türkmənistandan İran, Azərbaycan və (və ya) Gürcüstan ərazisi vasitəsilə Türkiyəyə çatdırılması (**“Türkmənistan qazının tranziti”**).

(d) İğdır-Naxçıvan kəməri vasitəsilə Naxçıvana təbii qazın təchizatı (**“Naxçıvana təchizat”**).

(e) Malkoçlar və Kipi qaz çatdırılma çıxış məntəqələrinin genişləndirilməsi (**“Çıxış məntəqələrinin genişləndirilməsi”**).

(f) TANAP və Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin (**“CQBK”**) genişləndirilməsi (**“TANAP və CQBK-nin genişləndirilməsi”**).

(g) “Azərbaycan Qaz Təchizatı Şirkəti” və BOTAŞ arasında 30 sentyabr 2021-ci il tarixli “Təbii qazın alqı-satqı Müqaviləsi”nin müddəti başa çatdıqdan sonra Türkgözü çatdırılma məntəqəsində BOTAŞ-a təbii qazın təchizatı (**“Rollover qaz müqaviləsindən sonrakı qaz təchizatı”**).

2. TÜRKGÖZÜ-MALKOÇLAR MÜBADİLƏ MÜQAVİLƏSİ

2.1. Tərəflər SOCAR və BOTAŞ-ın 18 iyun 2024-cü il tarixindən başlayaraq 31 dekabr 2026-cı il tarixinədək Türkgözü və Malkoçlar çatdırılma məntəqələri arasında mübadilə üzrə müqavilə bağlamalarını təmin edirlər.

2.2. Tərəflər SOCAR və BOTAŞ-ın “40-60 prinsipi” əsasında qaz alqı-satqısı müqaviləsi bağlamalarını təmin edirlər.

3. ARDICIL ALQI-SATQI MÜQAVİLƏSİ

3.1. BOTAŞ “Şahdəniz” layihəsindən aldığı təbii qazdan 2025-2028-ci illər ərzində illik 1.7 milyard kub metrədək təbii qazın SOCAR-ın Türkiyədəki törəmə müəssisəsinə çatdırır.

3.2. Hər çatdırma ili üzrə SOCAR-ın törəmə müəssisəsi üçün təbii qazın illik müqavilə həcmələrinin 1.1 milyard kub metri TANAP çatdırılma məntəqəsində, yerdə qalan 0.6 milyard kub metr qaz həcmi ya TANAP çatdırılma məntəqəsində, ya da texniki imkanlardan asılı olaraq Türkgözü çatdırılma məntəqəsində çatdırılır və bu, SOCAR və BOTAŞ-ın qarşılıqlı razılığı əsasında müəyyən edilir.

3.3. BOTAŞ-ın çatdıracağı təbii qaz həcmələri üçün qiymət BOTAŞ-ın "Şahdəniz" layihəsindən aldığı təbii qazın qiymətinin və BOTAŞ-ın müvafiq giriş məntəqələrindən həcmələrin çatdırılması ilə bağlı yaranan hər hansı aidiyyəti daşınma xərclərinin cəminə mütənasib olur.

3.4. Əlavə qayda və şərtlər BOTAŞ və SOCAR-ın Türkiyədəki törəmə müəssisəsi arasında 2025-2028-ci illər üçün imzalanacaq müqavilələrdə müəyyən edilir.

4. TÜRKMƏNİSTAN QAZININ TRANZİTİ

Tərəflər razılaşırlar ki, BOTAŞ və SOCAR, SOCAR-ın BOTAŞ tərəfindən Türkmənistandan alınan və BOTAŞ-a Türkgözü çatdırılma məntəqəsində yenidən çatdırılacaq təbii qazın Azərbaycan Respublikasının və Gürcüstanın ərazisi vasitəsilə tranzitini 2026-cı ilin sonunadək təmin etməsi barədə saziş bağlayacaqdır.

5. NAXÇIVANA TƏCHİZAT

Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikasının enerji təhlükəsizliyinin dəstəklənməsi məqsədilə, SOCAR (və ya Azərbaycan Hökuməti tərəfindən səlahiyyət verilmiş digər müvafiq qurumlar) və BOTAŞ (və (və ya) onun müvafiq törəmə müəssisəsi) Türkgözü çatdırılma məntəqəsi və (və ya) Eskişehir çatdırılma məntəqəsi (çatdırılma məntəqəsi SOCAR-ın seçimindən asılıdır) vasitəsilə BOTAŞ-ın operatoru olduğu Türkiyə təbii qaz ötürücü sistemi və Naxçıvan Muxtar Respublikası istiqamətində İğdır-Naxçıvan kəməri vasitəsilə Azərbaycandan Naxçıvana təbii qazın təchizatı barədə saziş bağlayacaqdır.

6. ÇIXIŞ MƏNTƏQƏLƏRİNİN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ

Tərəflər Türkiyədən xaricə daha çox təbii qaz həcmələrinin axınını təmin etmək üçün Malkoçlar və Kipi çıxış məntəqələri ilə həmsərhəd olan üçüncü ölkələrdə təbii qazın ötürülməsi infrastrukturalarının genişləndirilməsinin təşviqi və dəstəklənməsinə dair birgə səy göstərməyə razılaşırlar.

7. TANAP VƏ CQBK-NİN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ

7.1. Azərbaycan Hökuməti CQBK-ni və potensial olaraq TANAP-ı genişləndirmək məqsədini və genişləndirilmiş ötürücülük qabiliyyətinin ən qısa müddətdə mövcud olması niyyətini ifadə edir.

7.2. Tərəflər, ötürücülük qabiliyyətinin nəzərdə tutulan genişlənməsinə nail olmaq məqsədilə müvafiq şirkətlər tərəfindən həyata keçiriləcək hər hansı fəaliyyətləri asanlaşdırmaq üçün əməkdaşlıq etməyə razılaşırlar.

8. ROLLOVER QAZ TƏCHİZATI MÜQAVİLƏSİNDƏN SONRAKI TƏCHİZAT

Azərbaycan Hökuməti Rollover qaz təchizati müqaviləsinin müddətinin bitməsindən sonra Türkgözü çatdırılma məntəqəsində BOTAS-a 2028-ci ilin sonunadək eyni həcməldə təbii qazın təchizatını təmin edir.

9. MÜBAHİSƏLƏRİN HƏLLİ

Bu Sazişin təfsiri və ya tətbiqi zamanı yarana biləcək hər hansı mübahisələr Tərəflər arasında məsləhətləşmələr və danışıqlar yolu ilə dostcasına həll edilir.

10. YEKUN MÜDDƏALAR

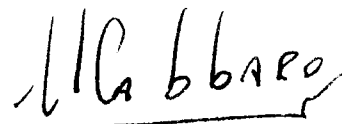
10.1. Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün tələb edilən dövlət daxili hüquqi prosedurların yerinə yetirilməsi barədə Tərəflərin sonuncu yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsilə alındığı tarixdə qüvvəyə minir. Yazılı olması və bu maddədə nəzərdə tutulan prosedura uyğun olaraq qüvvəyə minməsi istisna edilməklə, bu Sazişə hər hansı əlavələr, dəyişikliklər və ya düzəlişlər etibarlı hesab edilmir.

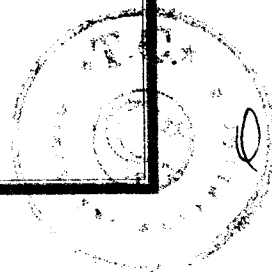
10.2. Bu Saziş 14 may 2024-cü il tarixində İstanbulda iki əsl nüsxədə olmaqla Türk, Azərbaycan və İngilis dillərində imzalanır və bütün mətnlər bərabər autentikdir. Bu Sazişin təfsirində fərqlilik yarandığı təqdirdə İngilis dilindəki mətnə üstünlük verilir.

Türkiyə Respublikası Hökuməti
adından

Alparslan BAYRAKTAR
Energetika və təbii sərvətlər naziri

Azərbaycan Respublikası Hökuməti
adından

Mikayıl CABBAROV
İqtisadiyyat naziri

COOPERATION AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

AND

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN

IN THE AREA OF NATURAL GAS

This Cooperation Agreement (hereinafter referred to as the “**Agreement**”) is made on 14 May 2024 by and between:

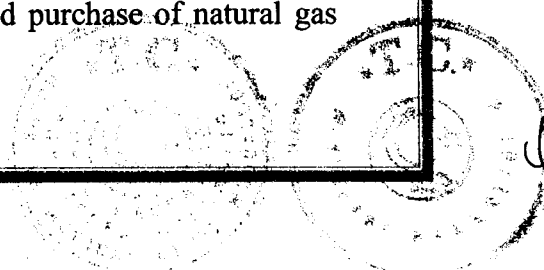
1. The Ministry of Energy and Natural Resources of the Republic of Türkiye on behalf of the Government of the Republic of Türkiye (hereinafter referred to as the “**Government of Türkiye**”) and
2. The Ministry of Economy of the Republic of Azerbaijan on behalf of the Government of the Republic of Azerbaijan (hereinafter referred to as the “**Government of Azerbaijan**”);

The the Government of Türkiye and Government of Azerbaijan are individually referred to herein as the “**Party**” and collectively referred to as the “**Parties**”.

WHEREAS, the Parties recognise the successful cooperation in the energy sphere between the Republic of Türkiye and the Republic of Azerbaijan and desire to enhance such cooperation;

WHEREAS, the Parties recognise the significant role of the Republic of Türkiye and the Republic of Azerbaijan in ensuring energy security and diversification of sources of supply of energy to each other and European countries;

WHEREAS, the Parties highlight the successful cooperation on the Trans Anatolian Natural Gas Pipeline System (“**TANAP**”), Baku-Tbilisi Ceyhan Main Export Crude Oil Pipeline, Baku-Tbilisi-Erzurum Gas Pipeline and the sale and purchase of natural gas from Stage 1 and Stage 2 of the Shah Deniz Field;

WHEREAS, the Parties entered into the Memorandum of Understanding for Sales and Transport of Natural Gas on 7 June 2010, Memorandum of Understanding Concerning the Trans Anatolian Natural Gas Pipeline System on 26 May 2014 and Memorandum of Understanding for Natural Gas Delivery on 22 December 2021 (the “**MoU 2021**”);

WHEREAS, on 15 December 2020, the Parties signed the Memorandum of Understanding on Natural Gas Supply to Nakhchivan Autonomous Republic, and subsequently on 6 December 2022, BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş (“**BOTAŞ**”) and State Oil Company of Azerbaijan Republic (“**SOCAR**”) signed the Heads of Terms (“**Nakhchivan HoT**”) in respect of Construction of Natural Gas Pipeline between Nakhchivan National Grid in Azerbaijan and Turkish Gas Network in Türkiye (the “**Ighdir-Nakhchivan Pipeline**”);

WHEREAS, the Parties recognise the mutual benefits of an integrated cooperation in the area of natural gas and of the dialogue among producing, transporting and consuming countries, and the benefit that will result from this cooperation for both countries and their citizens and enterprises.

NOW THEREFORE, to set out the basic terms and conditions, the Parties have agreed on the following:

1. THE SCOPE OF THE AGREEMENT

1.1. The Parties intend to expand their cooperation regarding the sale and purchase, delivery, swap and transit of natural gas from Azerbaijan and third countries through their territories.

1.2. The Parties shall ensure that at least 40% of the total additional natural gas quantities from Azerbaijan exceeding the existing quantities, to be delivered to Türkiye and/or third countries through Türkiye, shall be offered to BOTAŞ on the same commercial terms and conditions as the Natural Gas Sales and Purchase Contract between Azerbaijan Gas Supply Company Limited and BOTAŞ dated 25 October 2011 (the “**40-60 Principle**”).

1.3. The Parties agree to cooperate through their national oil and gas companies SOCAR and BOTAŞ in relation to the following items and to implement them based on the principles and terms set out in this Agreement:

- (a) The delivery of natural gas from Azerbaijan to Türkiye at Türkgözü delivery point and the redelivery of the same volume of natural gas at Malkoçlar delivery point by way of a swap agreement (the “**Türkgözü-Malkoçlar Swap Agreement**”).

(b) The supply of natural gas by BOTAŞ to SOCAR affiliates operating in Türkiye out of the volumes procured by BOTAŞ from the Shah Deniz project on a back-to-back basis (the “**Back-to-Back SPA**”).

(c) The delivery of natural gas of BOTAŞ from Turkmenistan through the territory of Iran, Azerbaijan and/or Georgia to Türkiye (the “**Turkmenistan Gas Transit**”).

(d) The supply of natural gas to Nakhchivan through the Ighdir-Nakhchivan Pipeline (the “**Nakhchivan Supplies**”).

(e) The expansion of Malkoçlar and Kipi gas delivery exit points (the “**Exit Points Expansion**”).

(f) The expansion of the TANAP and South Caucasus Pipeline (“**SCP**”) (“**TANAP and SCP Expansion**”).

(g) The supply of natural gas to BOTAŞ after the expiry of the Natural Gas Sales and Purchase Contract between Azerbaijan Gas Supply Company Limited and BOTAŞ dated 30 September 2021 at Türkgözü delivery point (the “**Rollover GSA**”).

2. TÜRKGÖZÜ-MALKOÇLAR SWAP AGREEMENT

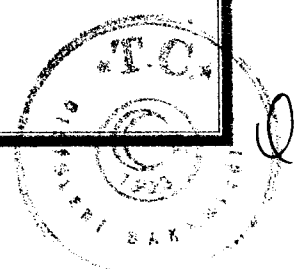
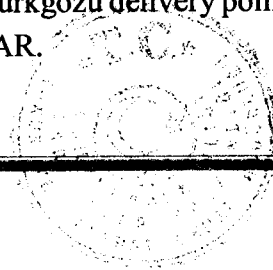
2.1. The Parties shall ensure that SOCAR and BOTAŞ enter into a swap agreement between Türkgözü and Malkoçlar delivery points starting from 18 June 2024 until 31 December 2026.

2.2. The Parties shall ensure entry into by SOCAR and BOTAŞ a gas sales agreement according to the 40-60 Principle.

3. BACK-TO-BACK SPA

3.1. BOTAŞ shall deliver to SOCAR affiliate company in Türkiye up to 1.7 billion cubic meters of natural gas annually in the years 2025-2028 from the natural gas purchased by BOTAŞ from the Shah Deniz project.

3.2. For each delivery year, 1.1 billion cubic meters of natural gas of the annual contract quantities for SOCAR affiliate company shall be delivered at TANAP delivery points and remaining up to 0.6 billion cubic meters of natural gas may be delivered either at TANAP delivery points or, subject to technical capabilities, at Türkgözü delivery point which shall be decided by mutual agreement of BOTAŞ and SOCAR.

3.3. The price for the volumes of natural gas to be delivered by BOTAŞ shall be commensurate with the price of natural gas purchased by BOTAŞ from the Shah Deniz project plus any applicable transportation costs incurred by BOTAŞ for the delivery of the volumes from the relevant entry points.

3.4. The additional terms and conditions shall be defined in the contracts to be concluded between BOTAŞ and SOCAR affiliate company in Türkiye for the years 2025-2028.

4. TURKMENISTAN GAS TRANSIT

The Parties agree that BOTAŞ and SOCAR shall enter into an agreement for SOCAR's provision of the transit until the end of 2026 of natural gas from Turkmenistan purchased by BOTAŞ through the Republic of Azerbaijan and Georgia and to be redelivered to BOTAŞ at the Türkgözü delivery point.

5. NAKHCHIVAN SUPPLIES

In order to support energy security of the Nakhchivan Autonomous Republic of the Republic of Azerbaijan, SOCAR (or if relevant other entities authorised by the Government of Azerbaijan) and BOTAŞ (and/or its relevant affiliate) shall enter into an agreement for the supply of natural gas from Azerbaijan to Nakhchivan through the Türkgözü delivery point and/or Eskişehir delivery point (delivery point being subject to the election of SOCAR) through the Turkish natural gas transmission system operated by BOTAŞ and Igdir-Nakhchivan Pipeline to the Nakhchivan Autonomous Republic.

6. EXIT POINTS EXPANSION

The Parties agree to spend joint efforts to promote and support the expansion of the natural gas transmission infrastructures in the third countries bordering Malkoçlar and Kipi exit points to enable the flow of increased volumes of natural gas beyond Türkiye.

7. TANAP AND SCP EXPANSION

7.1. The Government of Azerbaijan expresses its aim to expand SCP and potentially TANAP and such expanded capacities to be available at the earliest period.

7.2. The Parties agree to cooperate to facilitate any activities to be undertaken by the relevant companies to achieve the expected expansion of capacity.

8. SUPPLIES POST-ROLLOVER GSA

The Government of Azerbaijan shall ensure the supply of natural gas to BOTAS at Türkgözü delivery point after the expiry of the Rollover GSA for the same volumes until the end of 2028.

9. SETTLEMENT OF DISPUTES

Any disagreement that may arise from the interpretation or implementation of this Agreement shall be settled amicably through consultations and negotiations between the Parties.

10. FINAL PROVISIONS

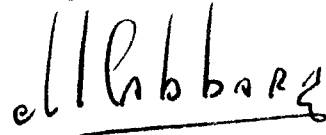
10.1. This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by the Parties through diplomatic channels on the completion of their national internal legal procedures required for the entry into force of this Agreement. No amendments, changes or modifications to this Agreement shall be valid except if the same are in writing and enter into force with the same procedure provided in this paragraph.

10.2. Done on 14 May 2024 in İstanbul in two original copies each in Turkish, Azerbaijani and English, all texts being equally authentic. In case of divergence in interpretation, the text in English shall prevail.

For the Government of
the Republic of Türkiye

Alparslan BAYRAKTAR
Minister of Energy and
Natural Resources

For the Government of
the Republic of Azerbaijan

Mikayil JABBAROV
Minister of Economy

